

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles, legisla-
bles i INGANANTIBLES. •
Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. •
La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. •
L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y a la sombra de sas riqueses mal adquiridas persegueix a qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels sers més envilitts, degradats y despreciables de la Naturalesa. •

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mixtificacions ni atenuacions de cap mena, tant si es viu perseguida per hipòcrites farsants, com si sent l'aplausament de la gent verdaderament honrada y digna. •
La TRAMONTANA en política defensa sempre al més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. •
La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Pels pagos s'admeten libranças del Giro Móltuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surit a lliura puntualment cada diuendres

¡ESTÁN BEN FRESCOS!

Per la crisi evitar qu'amenassa al ministeri las Corts no es podrán tancar sinó després d'aprobar de reformas un tiberi.

Y els noys de la majoria, que la calor no els engresca, per votar amb energia fabricant lleys a porfia, s'hi posarán... a la fresca.

fallo.—V. E., sin embargo, acordará, como siempre, lo mejor.—Barcelona diez y nueve Junio mil ochocientos noventa y tres.—Lacmo, Señor.—Nicolás Tello. (Rubricado).

Decreto del Excmo. Sr. Capitán General

Barcelona veintidos de Junio mil ochocientos noventa y tres.—Conforme, y para su cumplimiento pase al Juez instructor, Teniente Coronel de Infantería don Enrique Marzo, é impongo á Domingo Mir Durich la pena de seis meses y un día de prisión correccional y accesorias de suspensión de todo cargo y derecho de sufragio durante la condena, por el delito de ofensa de palabra á fuerza armada; á Antonio Prats, la pena de seis meses de arresto mayor, y á Teresa Claramunt cuatro meses de igual arresto, así como también á estos dos últimos la multa de ciento veinticinco pesetas, substituidas en caso de insolvencia por la prisión subsidiaria á razón de un día por cada cinco pesetas, suspensión de todo cargo y derecho de sufragio durante la condena, con abono para los tres de la mitad del tiempo de prisión preventiva sufrida para el cumplimiento de sus respectivas condenas. Absuelto por falta de prueba al procesado Antonio Gurri del delito de que era acusado, acordando al propio tiempo la pérdida de las armas ocupadas por razón de esta causa, todo con arreglo á lo que se menciona en el anterior dictamen.—Arsenio Martínez de Campos. (Rubricado).

Es copia de la sentencia y su aprobación que se ha notificado en el día de la fecha á Antonio Gurri Verges, y que se le facilita por haberlo solicitado. Barcelona veintidos de Junio de mil ochocientos noventa y tres.—El Secretario, Enrique Ferrer.

Sant Feliu de Guixols 26 Juny 1893

Apreciat company Lluanas: Salut.

Poso a el seu coneixement qu'el dia 14 del mes actual fou enterat civíment el nostre apreciat company i ver amic Emili Palli, á l'edat de 39 anys.

Feya molts anys que minava la seva existencia una crònica enfermetat, y no obstant y aixó, sempre s'havia distingit com un bon pare de familia y home de ideas avançades. Tenia un clar coneixement en economia social, y pod' dirse que Palli era un bon soldat revolucionari y amant del Progrés.

Degut an aquestes qualitats, contava am numerosas simpatías, y aixó li portá el gran obsequi que tingué á l'acompanyar á la seva última estació.

En el cementiri no es van pogueu comploure tal volta els desitjos de molts concurrents qu'esperavan sentir un discurs del professor laic, que no va ferio per estar sufrint del canyó y no trobarse dit senyor molt an aixó predisposit.

Un company va dar las gracias á tots per l'assistencia y va posar de relleu la necessitat que hi ha de fer cara á l'ocurrantisme per l'adveniment de la civilitació y van demostrar la necessitat d'organisar una societat protectora qu'es cuidés dels actes civils, que tant preocupan á molts, á l'objecte de que siguin més concorreguts y pogueu celebrar més sovint per tots els que llissson de ser amants de la Libertat y del Progrés. Li desitja salut y prompta emancipació social.

UN ANARQUISTA

GOIGS AL GLORIOS SANT MONO-POLI

TORNADA

Oh sant Mono-poli!
Oh sant glorios!
Am la Certillera
sigues generos!

Nosotros, qu'ens creyam sense cap recel, amb una bocada puguem agafar el cel, ens hem enclat tanco, vaua Sant Lluç, puig la mel no es feta per boca de ruc.

Oh sant Mono-poli! etc.

Per Déu protegiu-nos, que som uns muscosos y per tals ens prenen tots els espanyols; deunos una ajuda, ó dugas, ó tres, que ja s'ans acaba paciència y drets.

Oh sant Mono-poli! etc.

Si fins nos atribuen nostras oracions, us podreu convence que no són cançons. Oh, si Feu qu'ets mistos puguen vendre á miix (per més que son pessims per tots els estils).

Oh sant Mono-poli! etc.

Oh sant, qu'en la Gloria us romanem am Déu, mireu qu'ens ajuda amb el poder de Déu, qu'ens fassi éixa gracia, qu'ets molt poc treball, pois ens cau la nostra á garras avall.

Oh sant Mono-poli! etc.

Si feu el miracle de fens guanyá arant, patrí havem de ferros

dende aquest instant: molts lluminarias us farem y liom am mistos deis nostros d'aquells que fan fum.

Oh sant Mono-poli! etc.

A vos nostras queixas plorant dirigim, que la podregada desobre ens sentim. Oh sant gloriosissim! Si no ens ajudes, de pedra seguirem fins vos servireu.

Oh sant Mono-poli! etc.

Penseu que si ens falta el vostro costat, farem un negoci d'alló mes tronat; y si el vostro apoyo ens seguiu negant, vos, lioms y capella, mireu á l'encant.

Oh sant Mono-poli!
Oh sant glorios!
Am la Certillera,
sigues generos!

DOMINGO BARTENA

En el llog corresponent d'aquet número trobaran els nostros factors la sentencia integra del Consell de Guerra que va jutjar als obrers presos pels successos del Calvo-Vico, aixis com també el dictamen de l'Auditor de guerra y l'aprovació de la sentencia pel capità general de Catalunya.

Els periódics locals que tantas indecencias van dir contra els detinguts, poden mirarse en aquet mirall, puig fins el meteix Consell de guerra, tribunal altament rigurista, no ha arribat de bon tros á apreciar els delictes que la premsa burgesa senyalava fentse en aquesta qüestió més papista qu'el Pape, sinó qu'ha declarat del tot ignocent á n'en Gurri, com ja nosaltros diguerem desde el primer moment, ha tingut d'afagar per cabells una suposada desobediencia á l'autoritat de la Claramunt, prescindiunt també del tot del delictes d'inducció ni de delictes frustrat d'atacs á la força armada, á Mir s'el condemna considerant ofensa de paraula el crit de fora interruptors! y algun tant mamo com aquet, per lo qual s'el condemna al minim de la pena corresponent; y á Prats, acusat nada menos que de disparar tiros contra la Guardia civil, s'el condemna també per desobediencia á la força armada.

Consti, doncs, que la premsa burgesa s'ha lluitat en aquesta qüestió, fent aliá la policia, que no ha sigut creguda aqua vegada pel Consell de guerra, pels molts disbarats qu'ha dit y las tremendas contradiccions en qu'ha incorregut.

Nosaltros esperavam qu'el fallo fos absolutori per tots. No ha sigut aixis, y sent ja ferma la sentencia, no podem discutir-la.

Mes consti qu'entre la policia y la premsa diaria d'una part y nosaltros de l'altra, el Consell de guerra s'ha acostat molt més á lo que deyam nosaltros que á lo que deyan aquells altres.

El matrimoni Gurri-Claramunt ha passat á la presó, desde el dia dels successos del Calvo-Vico fins al de la notificació de la sentencia, quatre mesos y dinou dias, ó siga entre els dos nou mesos y vuyt dias.

Ara un dels dos es condemnat á quatre mesos d'arrest, y per las ximpleries de la llei que no més abona la meytat del temps de presó preventiva (y aixó encare segons els cassos) es troba el matrimoni que, havent passat més de nou mesos presos y tenintne quatre de condemna, encara n'hi falta més d'un y miti á cumplir, y després altres 25 dias per la multa de las 125 pesetas.

De moço que, en aquest cas, el llenguatge de la llei resulta aixis.

De nou mesos y vuyt dias, qui en treu quatre mesos justos sen troba á faltar encara un mes y vuyt dias y la torna de 125 pesetas de multa.

Vaya unas matamarregas més llógicas que té la llei.

Lo que diu en Gurri:

—Si fan passar á la meva dona vinticinco

dias més á la presó á rahó de cinc pesetas diarias per no pogueu pagar la multa, doncs perquè no m'abonan á mi els 139 dias que m'han tingut tancat sense culpa á igual preu? Aixó seria lo just, y d'aquet módo amb el cobro de la meva presó podriam pagar la multa d'ella y encara ens quedaria per un vestit nou y fer una arronçada á tall de regidor.

Tot aixó está molt ben dit y és de molta rahó, però... ¡aneuli als homens que fan lleys am veritats com aquestas!

De segur que us fan processar per llençar crits subversius.

El governador de la provincia y fins l'arcalde de Barcelona están fent una campanya sanitaria digna de lloa á fi de previndre qu'el cólera no ens fassi una visita, ó que si ens la fa sigui lo més curteta y ceremoniosa possible, á fi de que tant molestos visitant no es prengui gayres franquetas am nosaltros.

Doncs, excelentissims senyors, y fins il·lustrissims, y eminentissims, y santetats y tot si volen, ¿no podriam fer el favor de posar el nas prop dels forats de las clavegueras del carrer de Ponent tocant al del Carme, ó siga devant de la casa qu'habita un servidor de vostres, (ja veuen si se fer cumpliments!) y posar l'oportú remey á fi de qu'el vehinat no caygui en basca de tant en tant, absorbint cólera, tifus, difteria, verola, y altres menudencias cada vegada que respira?

Y no es creguin, excelents senyors, que la peste que per allí respirem no tingui causa coneguda, segons diuen malas lleguas, algunas casas de prop del carrer del Peu de la Creu no tenen diposits comunals y tot lo comú d'ellas sembla que va á parar á las clavegueras, llençans uns perfums municipals, que si Cristo, anant al Calvari, hagués passat per allí, prou hauria caygut més d'haver respirat alló que pel pes de la creu.

Am aixó, senyors governador y arcalde, si ens volen librar del cólera, fassins una gracia de caritat pels nostros nassos d'enviar per allí una bona inspecció, que no sigui de gent qu'en las materias fecals hi sucua tot l'any y per aixó may troban res, á fi de qu'es posi á rotllo als propietaris que no compleixen am la llei y s'eviti qu'alguns vehins anem á fer malvas abans d'ora.

Y consti si no ho fan que ja m'hi fet lo de las clavegueras am las sevas respectivas excellencias.

Un periódic anomenat socialista obrer, continuant la politica d'odis del seu partit, comet l'indignitat de dir que lo del petardo de Madrid ha causat «tres victimas de las absurdas predicacions anarquistas,» que «á tals extrems conduex el fanatisme éscrita,» que tals medis són «propis tant sols d'áperits exaltats al calor de predicacions insanas,» que «comtemplin la seva obra els propagandistas de l'anarquisme,» y, finalment, pregunta, dirigintse an els meteixos: «No sentiu caure sobre els vostros fronts la sang de l'infelis Francisco Ruiz?»

Lo que sentim, és vergonya de qu'un periódic qu'es diu socialista y obrer ajudi d'aquesta manera á la burgesia á tergiversar la veritat en contra d'obrers y de socialistas, pel sol fet de no ser aquestos de la seva corda.

¿Ahont ha vist y en quin libre ha trobat que las ideas ni els seus lleals partidaris pugan ser may responsables dels actes individuals de qualsevulga qu'es diga ó realment siga de la meteixia comunió politica, religiosa ó social?

¿Acás no sab res el partit obrer dels anarquistas qu'am més energia y més perills qu'ells havem sempre anatemitat el dinamiterisme y proclamat la virtualitat de las ideas? ¿No tenen més argument per atacar aquestas qu'agafarse á un equivocot procediment que may ha obtingut l'aprobació de tots els anarquistas ni molt menos, y tant menos l'ha obtingut com més conscient ha sigut? ¿Qué té que veure el cas d'un individu que, abstat podser per penalitats y miseria, agobiat per desgracias de familia y desesperat tal vegada per incabables sufriments, hagi comes una etzegallada més qu'un delictes, que tal és lo que sembla va resultant del petardo de Madrid?

¿Quan apréndrà el partit obrer á deixar aquesta politica d'odis que tant el perjudica y sabrá presentarse devant de l'opinió pública com partit serio, formal y digne de la missió que li está encomanada?

Molt s'ha dit i no poc s'ha desbarrat respecte a la personalitat de Ruiz, la víctima de l'esplosió del petardo de Madrid.

Am motiu del Congrés de Lliurepensadors celebrat pel Octubre darrer en aquella capital, varem, no ja tractar, puix el concènim de lluny, sinó parlar amb ell de moltes de les qüestions qu'agitava a la humanitat, i entre elles del dinamiterisme.

Ruiz era constant llegidor de LA TRAMONTANA i concènia las nostras campanyas antidinamiteras, i al demanarli la seva franca opinió sobre ellas, tant ell com l'apreciat Ernest Alvarez varen dirnos que «estavan del tot conformes amb la nostra campanya, que creyan una calamitat el dinamiterisme i que també opinaven qu'era precis atreure del tot d'entre nosaltres aquest procediment propi sols de salvatges i que sempre treu el tret per la culata.»

No cal dir, doncs, si ens sorprendriem nosaltres i si quedaríem bastant sorpresos altres companys de Madrid, al saber l'acte de Ruiz, que sembla esta ja fora de dubte que no es proposava res més que crear alguna alarma i per cap concepte allò qu'es digué als primers moments de qu'el petardo anava destinat a la casa del Sr. Cánovas.

Sols una explicació racional té l'acte de Ruiz: carregat de família i privat de treball moltes vegades a conseqüències de las sevas idees anarquistas, que no eran furiosas com ens volen pintar varios periódicos burguesos, sinó tranquilas i fillas d'un sà criteri i detingut estudi, las sevas penalitats havian sigut moltes, sa falta de medis de viure constant. Afegixis a això la mort d'un fill, podser de miseria, tres o quatre dias abans de l'atentat, i diguissis sinó amb tot no n'hi hauria prou, no ja pera explicar-se, sinó fins pera justificar qu'un home del valer d'un Ruiz perdi la xaveta i es desesperi i arribi al deplorable extrem de cometre acta contra els quals estava en el seu estat natural i tranquil.

Y precisament en la personalitat de Ruiz i en la classe de l'acte realitat está un altre dels més fermes arguments contra el dinamiterisme. Reparín els que tingan ressabís d'aficions dinamiteras els resultats d'aquestes actes! L'autor, pare amantíssim de numerosa família i home intel·ligent i de valer, destrossat per la seva propia obra, no tant sols sens mereixé el dictat d'hèroe com en altres casos s'obté, sinó, ans al contrari, inspirant repulsió general per la especialitat de l'acte. A l'un costat una viuda i varios orfes desesperantse en el seu plor, perquè no acut la demés gent a aixugarlo com faria en altra classe de desgracia. A l'altre costat molts amigs del difunt empresonats pel sofet de dirse tals, i al fons la opinió pública abominant de tals fets. ¡Bonic quadro pera recrearhi la vista continuament els aficions als petardos!...

Abans de deixar aquest assumpto, no podem per menos, en reivindicació de Ruiz i com a prova de qu'el seu acte no pogué esser comés més qu'en un moment de boja desesperació, de reproduhir lo que d'ell diuen alguns periódicos semmanals de Madrid.

Las Dominicales es qui més, en el nostro concepte, posa el dit a la llaga, escrivint el següent article, que reproduim íntegro sense traduir:

GRAVE ENFERMEDAD SOCIAL

No se curan los hondos males sociales con recriminaciones y palabras buenas.

La verdad es que no puede continuar esta organización social.

El Cristo lo dijo: «los hombres son iguales» y esta verdad se halla vilipendiada y escarnecida por la actual sociedad.

El obrero cae aplastándose de los andamios para construir el palacio que ha de gozar el rico; el obrero se afianza ó aplasta en las minas para sacar la plata que enriquece al capitalista; el obrero toma el fusil y va al ejército para defender la casa, el campo y los bienes que sólo disfruta el propietario. Todo lo hace y lo trabaja el pobre, para que todo lo goce sin trabajar el rico.

¿Tiene de extraño que esta situación produzca un estado de irritación profunda en los desheredados?

Ahora agréguese que muchas veces el obrero no encuentra ni siquiera el trabajo con que proporcionarse lo estrictamente necesario a la existencia.

Sólo bajo la horrible presión de ese medio social se explica que un hombre como Francisco Ruiz, de instintos pacíficos y de natural bondadoso, haya podido arrojarle a realizar ese acto que le ha costado la existencia.

Nosotros, que nos venimos consagrando en la medida de nuestras fuerzas, como podemos, como sabemos, a ayudar a la transformación social acelerando en lo posible el advenimiento del reinado de la igualdad, y a purificar las relaciones entre las clases, gozamos en al

comunicación con el pueblo, cuyas reivindicaciones son el fin capital de nuestra labor. Esto nos había dado ocasión de conocer a Francisco Ruiz, cuya solidez de inteligencia y seriedad de carácter le captaron desde el primer momento nuestras simpatías y afecto. No había en el nada del anarquista rabioso a la francesa, no periclitamos en su espíritu ni rastro de la levedad del rencor y de la venganza.

Su honradez está dicha sabiendo que era un cariñoso padre de familia con siete hijos.

El infeliz debía sufrir grandes apuros para sostener tanta carga, porque su propia significación anarquista le cerraba, según nos dijo más de una vez, las puertas del trabajo.

«No había sido esta la causa eficiente de su acto desesperado? Tener talento, ser maestro en un oficio, querer trabajar y encontrarse con todas las puertas cerradas para ganar el sustento propio, y lo que más le anonadaba, el de su familia, ¿no era motivo bastante para arrojarle a la desesperación?»

Hombre de entendimiento que abarcaba el estado general social, en el cual veía que su caso no era aislado, que había millones de obreros sufriendo como él, seguramente que no sólo como protesta personal, sino como protesta de su clase, se decidió a realizar ese acto.

Grande, muy grande debe de ser el estado de desesperación social cuando a un espíritu de la seriedad y el respeto de Ruiz le atrastra a realizar tales extremos: que ese fatal desenlace abra los ojos de sus compañeros. El petardo es una arma de dos filos que con seguridad hiera al que la egrime y difícilmente hiera a quien va dirigida. Pretende, por otra parte, con un petardo conmover esta mole de la informe organización social, es como querer volar al Guadarrama sin una bomba cargada de dinamita.

La cuestión social no se resuelve con petardos y con ruido, sino con la organización, la ilustración y la cohesión pacífica de las fuerzas populares. Ya lo estaba viendo en Alemania, el triunfo socialista, debido a esa labor, ha sido una verdadera y eficaz bomba, que ha hecho tamborlear al Imperio y a toda la vieja organización social.

El Motín, per la seva part, escriu lo que segueix:

FRANCISCO RUIZ

Así se llamaba el tipógrafo que ha muerto por la explosión de un petardo.

Lo conocíamos por haber estado empleado en la imprenta de El Motín cinco años, como estuvo verificado en la de Bayla Baillera, lo cual prueba cuán excelentes eran sus condiciones de obrero. Hace un año que salió de ella por falta de trabajo.

Era fanático por las ideas anarquistas, relativamente ilustrado, y no tenía sesenta años, como han dicho algunos periódicos, sino cuarenta y cinco. Tampoco es cierto que estuviera preso cuando los petardos del Congreso.

Lo que nunca creímos fue que llegara al extremo que ha llegado. Por algo se ha dicho que el fanatismo, político o religioso, convierte al hombre en fiera. No de otro modo se comprende que un hombre de la conducta de Ruiz, de su trato atable y respetuoso, y amado tanto a su familia, pudiese aplicar procedimientos criminales al triunfo de sus ideas.

Y de El Cencerro en trevam el següent párrafo d'un article que dedica al fet del petardo:

Francisco Ruiz era, como han manifestado todos los diarios de Madrid, un caixista muy conocido por sus ideas anarquistas, y más conocido aún por su honradez y su laboriosidad. Estas últimas condiciones, únicas que debíamos tener en cuenta en nuestras relaciones con él, le hicieron acreedor a nuestra estimación y a la de todos los que le trataron. Trabajaba en la confección tipográfica de El Cencerro, desempeñando a completa satisfacción nuestra la misión que se le había confiado. En honor a la verdad, y en medio del sentimiento que nos causa el desastroso fin de Francisco Ruiz, complácese hacer las anteriores manifestaciones.

Ara sols ens resta dir: Si la desastrosa mort de Ruiz no significa l'enterro de todas las aficiones dinamiteras dels anarquistas espanyols, haurà ja arribat l'hora de desllindar camps a fi d'evitar el ser confosos els anarquistas conscients, honrats y lleals, amb els que am sos procediments no poden anar a parar en lloc més que a un camí de deshonra y perdició, tant per ells com per las idees.

Un delictu repugnant dels que deixan dolorós rastre en l'opinió pública acaba de cometre un capellà a Madrid en la persona d'una nena de set anys i mitj i a la que protegia generosament, després d'haver tingut relacions molt temps am la mare.

El capellà está pres y té seixanta quatre anys.

L'home es veu qu'era més bo per carrabiner que per capellà.

Y qu'el celibat li venia molt ample pera no necessitar algo qu'al fi l'ha portat a la presó.

¡Valent brètol de sotana!

En Romero Robledo ja s'ha refet d'un modo que no ho hauria pogut lograr cap pobre, y ha tornat a entrar en campanya política jurant el càrreg de diputat.

Però, home, ¿no li seria a vosté més profitós, y als espanyols també, qu'es dediqués a criar gallinas ó a cudyarse el nas, que no pas que tracti de tornar a enredarse y enredarnos

a tots am las sevas elucubracions dintre de la política?

¡Valgam Santa Reparada y els seus parents, y, quinás ganas de fastidiarnos!

Es diu si ja per Barcelona hi ha hagut algun cas sospitós.

¡Horror! ¿S'ha aumentat acás el cos de la policia secreta?

¿O bé es qu'es tracta altra vegada de fer agafadas de treballadors?

Que a un que renegui se li digui qu'està poc educat, y fins si es vol, que té poca decència, bueno, perquè, al cap y a la fi, això de renegar no cura de res a ningú y diuen que molesta a molts.

Però d'això a clavar una tremenda pallissa de bastonadas com ens contan que feu clavar ó donà motiu a que la clavessin a un pobre soldat el rector de Parets, vaja, es agalarho un xic massa alt y sembrar agravis que després de temps poden rebrotar y donar un que sentir.

Al pròxim, senyor rector, encare que sigui soldat, y el convens més am rahons que am garrotadas.

Y molt menos si un home com vosté va cridant fort, fort, pegueu! fort.

Els Fundidors de Ferro de Barcelona y contorns s'han organitzat en societat de resistencia, lo qual posan en conyement de las demés societats obreras, advertintilas de que per tot lo que an ells fassi referencia es dirigiten ínterimament al local social de Paletas, carrer de Ferlandina, 20, principal, Barcelona.

El Circul Regenerador establert en la barriada del Poble Nou de la vèhina vila de Sant Martí, celebrará una vetllada de propaganda sociológica demà dissapte, a las 9 de la nit.

ESPECTACLES

CONCERTS D'EUERPE EN EL TIVOLI

El dissapte y diumenge darrers van celebrarse el quart y el quint, que, contra las nostras presumpcions (de lo quals ens aiegrem moltíssim), van seures plens a vessar.

El programa del quart no oferia altra novetat que la de cantarse per segona vegada la nova y dolenta composició Els Mallayres, que, afortunadament, va rebres am fredor. Farian molt bé de no cantarla may més.

El programa del quint, sense haverhi res de nou, era més variat: cal fer menció, entre altres, del *Pom de fura*, *El Cantor del Poble*, a *la Musa catalana*, *Cap al lard* y *L'Enterpe*.

El coro, tant en l'un com en l'altre concert, passador; l'orquestra, en general, bé, especialment en el *Guillem Tell* y *L'Enterpe*; la banda de la Casa de Caritat, cumplint com a bona i aquesta última té un redobtant que promet; el mestre Goula, molt treballador.

Per què, en lloc de resuscitar la gens típica sardana del Garin, no s'en resuscita alguna de l'inspirat Ventura, ó no s'ens dona a concèixe alguna de nova que siga verdaderament típica? Valdría la pena, y estem segurs de qu'el públic ho agrahiria.

Quan tornarem a sentir, de las moltas qu'estan casi arrescondadas, *La canço de farmer*, *la any* y no cantada *La Moquinista*, *La Violeta*, *Estor*, *El país del Ator*, *Per Sant Judo*, *Enriqueta*, etc.

Una cosa estimariam del mestre Goula, y és qu'incluis en algun dels programas dels concerts vinent alguna composició de l'inspirat Grieg, *La dansa d'Astra*, per exemple, ó las *Banues noruegas*. No dubtem de qu'el públic las rebria molt bé.

Del concert celebrat ahir en donarem compte en el número vinent.

FILARMONIC

CABORIAS

XARADAS

Das-inners és mineral,
una beguda tercera,
la quarta és una vocal,
nom de dona és mon total,
y musical la primera.

Una fruita és ho-primera,
article neutro segona,
part de cos humà tercera,
y el meu total nom dona.

C. JELLÉ DE SARADELL